

תורה אור

- ↑ וַיֹּאמֶר יי' עַל עֲבֹדֶם אֶת תּוֹרָתִי אֲשֶׁר נִתְּנִי לַפְּנִינִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְלֹא הִלְכוּ בְּהִי יוֹדִימוּ ט יב
- ↑ בַּלֵּב נָבוֹן תִּהְיֶה חֲכָמָה וּבִקְרֹב כִּסִּילִים תִּהְיֶה: מְשַׁלֵּי יָד לֹג
- ↑ קֶטֶן וְגָדוֹל שֵׁם דּוּחַא וְעֵבֶד חֲפָשִׁי מֵאֲדָנָיו: אוֹיֵב ג יט

	
---------------	---------------

מוסף רש"י

וּשְׁדִינֵא, זרענא (כתובות קכ). וגדילנא גישיב. מקלע אני ממכורת, דומה לו (נ"ב כג.) אין פוסקין נשפין ליונים (שם). ואריכנא מגילתא. ומתקן אני קליפס. חייכנא לשון חיקון, כדאמר במסכת סוכה (מד:) אריך או לא אריך, כלומר מתקן או אינו מתקן, וכפי עולה (ד) נמי כמידי וערות מלכא לא אריך לנא למחא (כתובות שם).

לא תהא כזאת בישראל. כלומר שלא אומר כדבר זה לעולם (שם). **בר נפחא**. ר' יוחנן דמיקרי בר נפחא ככולא הש"ס, נראה לומר דלדיו של ר' יוחנן היו נפחא ולהבי מיקרי בר נפחא, ואית דמפרשי בר נפחא על שם יופיו (סנהדרין צו). אשטר לך משטר. תחושת על העין (חולין קה).

פה:

אמרו חכמים. מי האיש החכם: **אמרו הנביאים**. אשר דבר פי ה' אליו: **שלא נרכו צמורה סחילה**. כשהיו עוסקין צמורה לא היו מצרכין לפניה. קרא ימירא דאשר נתמי לפניהם קא דרש צרכת אשר **א** **ו** **י** (נתן לנו תורת אמת) שהיא לפנים של דברי תורה וכיון דלא מצרכי גליא דעמייהו שאינה מתנה חשובה להם: **סודע**. מודיע לכל ומתפאר בצמרה: **זן עס הארץ**. היינו בקרב כסילים משפחת כסילים: **איססירא צנגינא**. סלע אחד צנגינא: **קיש קיש קריא**. מתקשקש ומשמיע קול ואם היה מלא סלעים לא היה משמיע קול: **מליין מערתא דרננן**. שלא יכשלו כהנים לעצור עליהן

וזהאחיל שלא תארע תקלה על ידי דדיקים: **אינלמא מיניה**. לא יכול למלוא מקומה: **ריצא**. לאחריס. לשון (מ"ק דף ו:) המרצין שדהו משקה: **רבי חנינא**. בר' חמא: **שדינא כיסנא**. זורע אני זרעוני פשתן: **שדינא**. משליך. וגדילנא נישצי. וקולע אני ממנו רשתות ומכמורות: **וליינדא טבי**. ואני לז' צדיים: **ואריכנא מגילתא**. ומתקן אני מעורותיהן קליפס: **וסליקנא למסא**. לנקוט שאין מלמדי מיוקוט: **לחמשה ינוקי**. לכל אחד ספרו: **ומטינינא**. על פה שיתא סדרי משנה לשיתא ינוקי: **אקרו אהדרי**. לימדו זה את זה מקראות: **ואסנו אהדרי**. לימדו זה את זה סדרו: **לא ססא כואס צישראל**. לא תאמר זאת צישראל: **אמש נראה**. לי. צלום: **סקוע**. ויושז צישיצה של מעלה: **ור' יוחנן אלז ר' חייא**. לא. אמרתי אני וכי אין ר' יוחנן ראו לישז אלז ר' חייא: **וצנורין**. מרגום דלפדין: **דמוצפרא** **הוו שפירין עיניה**. צחק ראימי את עיניו יפות ולערב ראימו דומות כאילו נשרפו צאור: **אמרי ליה**. אמרתי לו: **דאמרי**. אמרתי לאלהיו: **גוסרקא**. קמדרא: **צוטיטי**. ניוולות אישטנציליו"ש צלע"ז: **מסני' דמר קמסנינא**. תוספתא של אדוני שסידרה לששה סדרים אני שונה תמיד. דר' חייא סדרה לתוספתא כדאמרי' צעלמא **ר**בי לא שגאה ר' חייא מנא ליה ואמר **ר** כל מתניתא דלא מיתניא צי ר' חייא ור' אושעיא לא תותבו מינה צבי מדרשא: **סקפי צרחמי**. מרצין בתפלה: **ומיימי למשיח צלז זמניה**. לכך אין ניתן לי רשות להעמידן יחד: **יש דוגמסן**. שמהא תפלתן נשמעת: **פולסי**. חצבת מלקות: **שמואל ירחינא**. הוא שמואל בר אבא חצירו של רב ועל שהיה צקי צקוד העיבור כדאמרי' צמס' ר"ה (דף ק:.) אמר שמואל יכילנא לתקוני כולה גלותא קרי ליה ירחינא: **אימלי לך סמא**. בתוך העין: **אשטר לך משטר**. אמשח לך ע"ג העין. משטר מטפח"י מוליו"ר צלע"ז כדאמרי' גבי כותח הצבלי (חומן האדומי) צפסחים (דף מד.) משטר קשטר מטצל פתו: **גוצפא**. קנה חלול: **סוסי צי פדיא**. תחת מראשותיו וצוקע כח חזק הסס והולך דרך עמס גולגלתו ומוחו עד עיניו: **הוה מצטער רבי למיסמיה**. טרם ומתעסק לסומכו לפי שחכם צקי היה כל כך: **ולא הוה מססיעא מילסא**. שהיתה השעה נטרפת או לא היו החכמים נאספים: **ה"ג**

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

אמרו חכמים ולא פירשוהו אמרו נביאים ולא פירשוהו עד שפירשו הקב"ה בעצמו שנאמר **וַיֹּאמֶר ה' עַל עֹבְדֶם אֶת תּוֹרָתִי אֲשֶׁר נִתְּנִי לַפְּנִינִים אֲמַר רַב יְהוּדָה אֲמַר רַב שְׁלֹא בִּרְכוּ בַתּוֹרָה תַּחֲיִלָּה אֲמַר רַב חֲמַא מֵאִי דְכַתִּיב בַּלֵּב נָבוֹן תִּנּוּחַ חֲכָמָה וּבִקְרֹב כִּסִּילִים תִּהְיֶה תודע בלב נבון תנוח חכמה ובקרב כסילים תודע כסילים תודע זה ת"ח בן ת"ח ובקרב כסילים תודע זה ת"ח בן ע"ה אמר עולא היינו דאמרי אינשי אסתירא בלגינא קיש קיש קריא אמר ליה ר' ירמיה לר' זירא מאי דכתיב קָטַן וְגָדוֹל שֵׁם הוּא וְעֵבֶד חֲפָשִׁי מֵאֲדָנָיו אטו לא ידעינן דקטן וגדול שם הוא אלא כל המקטין עצמו על דברי תורה בעוה"ז נעשה גדול לעוה"ב וכל המשים עצמו כעבד על דברי תורה בעוה"ז נעשה חפשי לעוה"ב ריש לקיש הוה מציין מערתא דרבנן **כי מטא למערתיה דר' חייא אינלמא מיניה חלש דעתיה אמר רבש"ע** לא פלפלתי תורה כמותו יצתה בת קול ואמרה לו תורה כמותו פלפלת תורה כמותו לא ריבצת **כ**י הוו מינצו ר' חנינא ור' חייא אמר ליה ר' חנינא לר' חייא בהדי דידי קא מינצית ח"ו אי משתכחא תורה מישראל מהדרנא לה מפלפולי אמר ליה ר' חייא לר' חנינא בהדי דידי קא מינצית דעבדי לתורה דלא תשתכח מישראל מאי עבידנא אזלינא ושידינא כיתנא וגדילנא נישבי וציידנא טבי ומאכילנא בשרייהו ליתמי ואריכנא מגילתא וכתבנא חמשה חומשי וסליקנא למתא ומקרינא חמשה ינוקי בחמשה חומשי ומתנינא שיתא ינוקי שיתא סדרי ואמרנא להו עד דהדרנא ואתינא אקרו אהדדי ואתנו אהדדי ועבדי לה לתורה דלא תשתכח מישראל היינו דאמר רבי כמה גדולים מעשי חייא אמר ליה ר' ישמעאל בר' יוסי אפי' ממר אמר ליה אין אפי' מאבא אמר ליה ח"ו לא תהא כזאת בישראל אמר ר' זירא אמש נראה לי ר' יוסי בר' חנינא אמרתי לו אצל מי אתה תקוע אמר לי אצל ר' יוחנן ור' יוחנן אצל מי אצל ר' ינאי ור' ינאי אצל מי אצל ר' חנינא ור' חנינא אצל מי אצל ר' חייא אמרתי לו ור' יוחנן אצל ר' חייא לא אמר לי באתר דזוקקין דנורא ובעורין דאשא מאן **מ**ייעיל בר נפחא לתמן אמר רב חביבא אשתעי לי רב חביבא בר סורמקי חזי **ה** ליה ההוא מרבנן דהוה שכיח אליהו גביה דלצפרא הוו שפירן עיניה ולאורתא דמין כדמיקלין בנורא אמרי ליה מאי האי ואמר לי דאמרי ליה לאלהיו אחוי לי רבנן כי סלקי למתיבתא דרקיע אמר לי בכולהו מצית לאסתכלוי בהו לבר מגוהרקא דר' חייא דלא תסתכל ביה מאי סימנייהו בכולהו אזלי מלאכי כי סלקי ונחת לבר מגוהרקא דר' חייא דמנפשיה סליק ונחת לא מצאי לאוקמא אנפשאי אסתכלי בה אתו תרי בוטיטי דנורא ומחיוהו לההוא גברא וסמינהו לעיניה למחר אזלי אשתטחי אמערתיה אמינא מתנייתא דמר מתנינא **ו**ואתסאי אליהו הוה שכיח במתיבתא דרבי יומא חד ריש ירחא הוה גנה ליה ולא אתא א"ל מאי טעמא גנה ליה למר אמר ליה אדאוקימנא לאברהם ומשינא ידיה ומצלי ומגנינא ליה וכן ליצחק וכן ליעקב ולוקמינהו בהדי הדדי סברי תקפי ברחמי ומייתי ליה למשיח בלא זמניה א"ל ויש דוגמתן בעולם הזה אמר ליה איבא ר' חייא ובניו גזר רבי תעניתא אחתינהו **ז** לר' חייא ובניו אמר משיב **ה** הרוח ונשבה זיקא אמר מוריד הגשם ואתא מיטרא כי מטא למימר מחיה המתים רגש עלמא אמרי ברקיעא מאן גלי רויא בעלמא אמרי אליהו אתיהו ואלהיו מחיוהו שתין פולסי דנורא אתא אידמי להו כדובא דנורא על בינייהו וטרדינהו שמואל ירחינאא אסייה דרבי הוה חלש רבי בעיניה א"ל אימלי לך סמא א"ל לא יכילנא אשטר לך משטר [א"ל] לא יכילנא הוה מותיב ליה **ה** בגובתא דסמני תותי בי פדיה ואיתסי הוה קא מצטער רבי למסמכיה ולא הוה מסתייעא מילתא א"ל לא לצטער מר לדירי חזי לי סיפרא דאדם הראשון וכתוב ביה שמואל ירחינאא חכים**

פה: השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

אמרו חכמים. מי האיש החכם: **אמרו הנביאים**. אשר דבר פי ה' אליו: **שלא נרכו צמורה סחילה**. כשהיו עוסקין צמורה לא היו מצרכין לפניה. קרא ימירא דאשר נתמי לפניהם קא דרש צרכת אשר **א** **ו** **י** (נתן לנו תורת אמת) שהיא לפנים של דברי תורה וכיון דלא מצרכי גליא דעמייהו שאינה מתנה חשובה להם: **סודע**. מודיע לכל ומתפאר בצמרה: **זן עס הארץ**. היינו בקרב כסילים משפחת כסילים: **איססירא צנגינא**. סלע אחד צנגינא: **קיש קיש קריא**. מתקשקש ומשמיע קול ואם היה מלא סלעים לא היה משמיע קול: **מליין מערתא דרננן**. שלא יכשלו כהנים לעצור עליהן

וזהאחיל שלא תארע תקלה על ידי דדיקים: **אינלמא מיניה**. לא יכול למלוא מקומה: **ריצא**. לאחריס. לשון (מ"ק דף ו:) המרצין שדהו משקה: **רבי חנינא**. בר' חמא: **שדינא כיסנא**. זורע אני זרעוני פשתן: **שדינא**. משליך. וגדילנא נישצי. וקולע אני ממנו רשתות ומכמורות: **וליינדא טבי**. ואני לז' צדיים: **ואריכנא מגילתא**. ומתקן אני מעורותיהן קליפס: **וסליקנא למסא**. לנקוט שאין מלמדי מיוקוט: **לחמשה ינוקי**. לכל אחד ספרו: **ומטינינא**. על פה שיתא סדרי משנה לשיתא ינוקי: **אקרו אהדרי**. לימדו זה את זה מקראות: **ואסנו אהדרי**. לימדו זה את זה סדרו: **לא ססא כואס צישראל**. לא תאמר זאת צישראל: **אמש נראה**. לי. צלום: **סקוע**. ויושז צישיצה של מעלה: **ור' יוחנן אלז ר' חייא**. לא. אמרתי אני וכי אין ר' יוחנן ראו לישז אלז ר' חייא: **וצנורין**. מרגום דלפדין: **דמוצפרא** **הוו שפירין עיניה**. צחק ראימי את עיניו יפות ולערב ראימו דומות כאילו נשרפו צאור: **אמרי ליה**. אמרתי לו: **דאמרי**. אמרתי לאלהיו: **גוסרקא**. קמדרא: **צוטיטי**. ניוולות אישטנציליו"ש צלע"ז: **מסני' דמר קמסנינא**. תוספתא של אדוני שסידרה לששה סדרים אני שונה תמיד. דר' חייא סדרה לתוספתא כדאמרי' צעלמא **ר**בי לא שגאה ר' חייא מנא ליה ואמר **ר** כל מתניתא דלא מיתניא צי ר' חייא ור' אושעיא לא תותבו מינה צבי מדרשא: **סקפי צרחמי**. מרצין בתפלה: **ומיימי למשיח צלז זמניה**. לכך אין ניתן לי רשות להעמידן יחד: **יש דוגמסן**. שמהא תפלתן נשמעת: **פולסי**. חצבת מלקות: **שמואל ירחינא**. הוא שמואל בר אבא חצירו של רב ועל שהיה צקי צקוד העיבור כדאמרי' צמס' ר"ה (דף ק:.) אמר שמואל יכילנא לתקוני כולה גלותא קרי ליה ירחינא: **אימלי לך סמא**. בתוך העין: **אשטר לך משטר**. אמשח לך ע"ג העין. משטר מטפח"י מוליו"ר צלע"ז כדאמרי' גבי כותח הצבלי (חומן האדומי) צפסחים (דף מד.) משטר קשטר מטצל פתו: **גוצפא**. קנה חלול: **סוסי צי פדיא**. תחת מראשותיו וצוקע כח חזק הסס והולך דרך עמס גולגלתו ומוחו עד עיניו: **הוה מצטער רבי למיסמיה**. טרם ומתעסק לסומכו לפי שחכם צקי היה כל כך: **ולא הוה מססיעא מילסא**. שהיתה השעה נטרפת או לא היו החכמים נאספים: **ה"ג**

מסורת הש"ס

- ↑ כְּתוּבַת קֶבֶד, ט זע"י פֿרשׁ"י סְנֵהדְרִין יא. ד"ה טַבֵּל וְכוּ דְלִדְבִּי עַל ר"י כ"י עַל שֵׁם יוֹפְיוֹ, א) יַעֲרִי מוֹסִין לִקְמֹן פו. ד"ה וְאִתְּסִין, ז) יַעֲרִי מוֹסִין לִקְמֹן פו. ד"ה אוֹקְמִינְהוּ, ט) תַּעֲנִית כד. כה:, ו) נְאֻלִּי צ"ל כַּחַר כְּנו מַכֵּל הַעֲמִים וַעֲרִי מִסְכַּת סוֹפְרִים פֿר"ג הַלְלָה חו, ו) נִשְׁמוֹת כו, ח) נַעֲרִידִין כב:, ט) נְמוּלִין קַמְא, י) נַעֲרִי רַשׁ"ל,

	
---------------	---------------

הנהרות הב"ח

(א) גב' בר סורמקי חזי לי האוּל: **(ב)** שם מוסיב ליה גובתא כנ"ל וזאת צי מתק: **(ג)** רש"י ד"ה שלא כתיב כי צרכת אשר בחר בנו ונתן לנו את תורתו שהיא לפניה:

	
---------------	---------------

לעזי רש"י

^א אישטנציליו"ש ^א אישטנציליו"ש. ^ב ניצוצות.

^ב מוליו"ר [מוליו"ר]. ^ב להרטיב, להשרות.